

SÈRIE 3

CRITERIS GENERALS

Pregunta 1

S'ha de desenvolupar una de les dues qüestions proposades.

La pregunta val 5 punts que es distribueixen de la següent manera:

- 3 per als continguts, i
- 2 per a la capacitat d'argumentació i d'anàlisi, l'ordenació de les idees i la coherència del discurs.

Avaluació dels continguts (3 punts):

No es tracta que l'examinand resolgui la qüestió amb respostes disperses sinó que elabori la seva resposta en forma de tema. Val a dir que si desenvolupa correctament i de manera coherent algun altre aspecte no indicat expressament en l'enunciat o el text proposat en una de les qüestions, se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt sense sobrepassar mai la puntuació de 3 punts.

Avaluació de la capacitat d'argumentació i d'anàlisi, l'ordenació de les idees i la coherència del discurs (2 punts):

Es valorarà la claredat de l'escriptura, la pertinença de les idees i la capacitat d'establir relacions entre les diferents qüestions proposades.

Pregunta 2

S'ha de desenvolupar un dels dos comentaris proposats

El comentari de text es podrà puntuar amb cinc punts, distribuïts de la següent manera:

- 3 per als continguts, i
- 2 per als aspectes metodològics del comentari.

Avaluació dels continguts (3 punts):

El comentari de l'examinand no cal que se centri exclusivament en els aspectes assenyalats en l'enunciat, però els ha de tenir en compte; per tant, cada un d'aquests aspectes que no es resolgui en el redactat no sumarà la puntuació que li correspon. Val a dir que si desenvolupa correctament i de manera coherent algun altre aspecte del text proposat, no indicat expressament a l'enunciat, se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt sense sobrepassar mai la puntuació de 3 punts.

Aspectes metodològics del comentari (2 punts):

Es tracta d'avaluar la capacitat d'argumentació, l'ordenació de les idees, la coherència del discurs, la capacitat expressiva que demostrï l'examinand i, en general, els aspectes propis de la redacció. Un dels dos punts s'assigna al que és pròpiament metodologia de comentari (capacitat d'anàlisi del text, saber-ne extreure les idees de forma argumentada, establir vincles amb altres elements de l'obra i demostrar els coneixements dels aspectes retòrics de l'obra: mètrica, figures estilístiques, genres, etc.). No s'ha de valorar negativament una estructuració excessivament escolar (context, tema, estructura...). El que cal valorar negativament és que l'examinand prescindeixi de comentar el text i el prengui com a pretext per a una acumulació d'idees sense cap lligam amb el fragment proposat.

L'altre punt s'assigna als aspectes de redacció del comentari: fluïdesa, adequació del vocabulari, claredat en la redacció i puntuació.

No cal una nota específica per a cada un d'aquests dos aspectes. Les indicacions anteriors no són més que una pauta, que el corrector sabrà utilitzar prou per a establir la puntuació entre zero i dos punts.

Reducció per errors de llengua

- La reducció de nota ha de respondre a una valoració global dels errors comesos.
- Es restarà un punt de l'examen si hi ha errors greus d'ortografia, frases agramaticals, barbarismes flagrants, greus problemes de puntuació...
- Es restarà mig punt si conté menys errors greus (fins a quatre o cinc) o si els que hi ha no es consideren tan greus (dièresis, determinats usos dels relatius i dels pronoms febles, construccions dubtoses...). La suma de pocs errors greus i d'alguns errors lleus es penalitzarà amb un punt.
- Si els errors fossin molt greus o quantiosos, o impliquessin dificultats greus de comprensió, la reducció de la nota global podria arribar als dos punts.
- No es restarà de la puntuació si s'adverteixen errors atribuïbles a lapsus o per la presència de pocs errors lleus.
- Quan s'apliqui una reducció de la nota per alguns dels motius indicats, s'assenyalarà en l'espai destinat a tal efecte.

CRITERIS ESPECÍFICS

OPCIÓ A

[Vacances pagades, de Pere Quart]

1. a. Els tres punts es poden assignar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, els aspectes orientats en l'enunciat; és a dir:
 - Si explica algunes consideracions bàsiques sobre els temes proposats i és capaç d'il·lustrar-los amb exemples concrets. Així, per exemple, es podria al·ludir que Pere Quart parla: a) de la condició humana des d'una posició intimista però escèptica alhora, des de la qual aborda qüestions com la mort ("Vacances pagades", "Les soledats"), l'amor ("Lai"), la identitat ("Joc"), el sexe ("L'amor de l'home") o la condició d'ésser social ("Aquella bèstia"); b) de la realitat immediata, que tracta amb voluntat de crítica social ("Cobles del temps", "Pregària de gener") i de denúncia del poder polític, econòmic i religiós; i c) de la poesia des de diverses perspectives: com a poeta conscient del seu compromís social ("Codicil d'un poeta"), en diàleg amb la pròpia tradició ("Confidències a Antonio Machado" "Mort de Carles Riba", "Cent anys de Maragall"), en un sentit satíric, a partir del qual critica determinades opcions estètiques ("Hi ha coses massa pures"). (1,5 punts)
 - Si comenta les funcions bàsiques de la sàtira i l'humor en el poemari, que Pere Quart adreçada a la situació social, política i personal del moment: distanciament de la realitat, antisentimentalisme, intenció crítica, capacitat desmitificadora dels convencionalismes i de la tradició, sentit humorístic, etc. (1,5 punt)

[Terra baixa, d'Àngel Guimerà]

1. b. Els tres punts corresponents a l'avaluació del contingut es poden assignar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, els aspectes orientats en l'enunciat; és a dir:
- Si comenta els elements argumentals i la simbologia bàsica que situen l'obra al centre del conflicte entre l'ideal i la realitat, com per exemple, el dualisme terra altra / terra baixa, innocència / immoralitat, llibertat / despotisme rondalla / realisme, etc. (1,5 punts)
 - Si relaciona els conceptes anteriors com a mínim amb tres dels personatges principals de l'obra. (1,5 punt)

[Luces de bohemia, de Ramon del Valle-Inclán]

2. a. Els tres punts corresponents a l'avaluació del contingut es poden assignar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, els aspectes orientats en l'enunciat; és a dir:
- Si ubica correctament el fragment en el context argumental de l'obra, quan Max Estrella, després de sortir de casa i d'haver passat per la llibreria i la taverna, ven la capa a un nen per comprar un dècim de loteria a La Pisa Bien a qui es troba al carrer just abans de coincidir amb Dorio de Gádex i els escriptors que surten del bunyoleria. (1 punt)
 - Si comenta d'una forma argumentada que Valle-Inclán planteja en aquest fragment la seva posició crítica respecte del modernisme, que considera una opció estètica i cultural periclitada, a partir del debat entre els poetes modernistes, que es mostren elitistes i s'expressen amb una retòrica ampul·losa, i Max Estrella, que es proclama a ell mateix com a escriptor del poble, que escriu atent a la realitat que l'envolta encara que la critiqui i la sotmeti a tot tipus de deformacions, i que es manté al marge dels models burgesos i de les formes canòniques prescrites per l'acadèmia. Es valorarà especialment si l'alumne detecta els jocs d'ironia del text (la bunyoleria, per exemple), o si interpreta correctament l'al·lusió a Ibsen, un dels principals referents dels modernistes. (2 punts)

[Nada, de Carmen Laforet]

2. b. Els tres punts corresponents a l'avaluació del contingut es poden assignar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, els aspectes orientats en l'enunciat; és a dir:
- Si situa correctament el fragment en el capítol del suïcidi de Román, l'oncle d'Andrea, i ofereix claus de lectura de l'episodi en el context general de la novel·la. Es valorarà, per exemple, si l'alumne fa una caracterització de Román, descriu les vicissituds de la seva amistat amb Andrea i interpreta el sentit del suïcidi en relació amb l'itinerari vital i intel·lectual del personatge. (2 punts)
 - Si interpreta el valor simbòlic del somni d'Andrea i l'interpreta com una representació simbòlica de l'estat d'inconsciència i negació en què viuen bona part dels personatges que resideixen al pis del carrer Aribau, inclosa la mateixa Andrea, la qual és incapaç d'intervenir directament en la realitat sinó que l'observa des d'una posició passiva, que l'anul·la. (1 punt)

OPCIÓ B

[*Marinero en tierra*, de Rafael Alberti]

1. a. Els tres punts corresponents a l'avaluació del contingut es poden assignar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, els aspectes orientats en l'enunciat; és a dir, si comenta de forma detallada com a mínim tres temes o motius centrals del poemari, i els il·lustra amb algun exemple: el sentiment d'exili que pateix el poeta quan és obligat a desplaçar-se de la costa gaditana a l'interior de la península, la condició de poeta com a ésser imaginari, la tradició popular, la infantesa com a edat primitiva i màgica de l'home, el mar com a símbol de llibertat, els elements del món modern (el cine, el telèfon, l'avió, el tram...), etc.

[*Tiempo de silencio*, de Luis Martín Santos]

1. b. Els tres punts corresponents a l'avaluació del contingut es poden assignar si l'examinand tracta els aspectes orientats en l'enunciat; és a dir si comenta que, en efecte, l'obra segueix l'estructura clàssica, i és capaç d'identificar cadascuna de les parts amb relació a la trama, a raó d'un punt per cada part que es comenti correctament: plantejament, nus i desenllaç. Es valorarà especialment si, a més de la descripció de les parts, hi ha elements d'anàlisi i interpretació.

[*El temps de les cireres*, de Montserrat Roig]

2. a. Els tres punts corresponents a l'avaluació del contingut es poden assignar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, els aspectes orientats en l'enunciat; és a dir:
- Si explica que aquest fragment s'ubica al final de la novel·la, una setmana després del retorn de Natàlia a Barcelona, després d'haver passat dotze anys vivint a França i Anglaterra, i que és la primera vegada que veu el seu pare després de tot aquest temps. (1 punt)
 - Si comenta alguns dels trets principals del caràcter de Joan Miralpeix i de les circumstàncies que més en determinaren l'existència, com ara: que després de la victòria franquista, Joan Miralpeix, que havia estat republicà, renuncià a les seves creences i interioritzà alguns dels principis del Règim per sobreviure socialment; que havia tingut una mala relació amb la seva filla, la Natàlia perquè no sabia entendre que no volgués renunciar (com ell havia fet) a ser com era; que embogí després de la mort de la seva dona, la Judit Fléicher, de qui estava bojament enamorat i de qui depenia emocionalment; que el seu fill Lluís l'ingressà en un manicomi per motius econòmics, etc. (1 punt)
 - Si analitza com el viatge iniciàtic de Natàlia conclou al final de la novel·la amb un canvi fonamental: Natàlia arriba a la maduresa quan s'adona que fugir no és la manera de superar les pors sinó ser-ne conscient i assumir-les com a part de la realitat personal, familiar o social, la qual cosa li permet d'apropar-se al seu pare. (1 punt)

[Josafat, de Prudenci Bertrana]

2. b. Els tres punts corresponents a l'avaluació del contingut es poden assignar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, els aspectes orientats en l'enunciat; és a dir:

- Si situa correctament el fragment en el nus argumental del relat: després que Josafat arribés a la ciutat procedent del camp per satisfer la seva vocació religiosa, d'una espiritualitat tanmateix primitiva que no encaixa amb les convencions cristianes convencionals, i es retroba per mediació d'un conegut amb Pepona i coneix Fineta, amb les quals es troba ara per segona vegada. Es valorarà especialment si l'alumne combina la descripció dels aspectes argumentals amb elements d'anàlisi, i si proposa una interpretació del comportament de Josafat, el qual des de les altures de la torre se sent impel·lit a castigar la humanitat. (1 punt)
- Si analitza el valor simbòlic de la catedral de Girona com a espai repressiu, que representa la influència coercitiva del dogma i de la ideologia cristianes en la voluntat de l'individu. (1 punt).
- Si explica que Fineta i Pepona, les dues prostitutes, són l'encarnació de la luxúria, la representació, en definitiva, de la part primitiva i irracional de Josafat. Es valorarà especialment si l'examinand és capaç d'explicar el paper dels personatges femenins en relació amb el joc de dualitats santedat/pecat, virtut/vici, esperit/matèria, primitivisme/cultura, que marquen la dinàmica simbòlica de l'obra. (1 punt)